

State of Punjab v. Ashok Kumar (A. L. Bahri, J.)

(5) ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 3 ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 1 ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 2 ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਜੇਕਰ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਅਚਨਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਡੀਲੈਕਟੋ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

(6) ਮਾਮਲਾ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 4 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, 23 ਦਸੰਬਰ, 1989 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਯਥਾ- ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਹੋਣ।

(7) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਪਗਨ ਐਡ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਤ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P.2 ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(8) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ - ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਲ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਐਸ ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1983 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 308-ਡੀ.ਬੀ.ਏ.

29 ਮਈ, 1991

ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954—ਐਸ.ਐਸ. 13(2), 16(1) (a) (i)- ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਯਮ, 1956— RI. 9-ਏ—ਨਮੂਨਾ ਦੁੱਧ ਦਾ — ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ— ਰਿਪੋਰਟ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ—ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਦਰੀ ਫੀਡ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਐਸ. 13(2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ— ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 13(2) ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੇ ਲੇਖ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ। ਸਿਰਫ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸੈਪਲ ਸੈਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੇ S. 13(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਦਰੀ ਫੂਡ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 13(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ S. 13(2) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ .pro ਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ ੫)

ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਸੀ.ਰਾਜਪੁਤ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਐਸ.ਵੀ.ਬੀ.-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਮੁਕਤਸਰ, ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ। 1982, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(a)(i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜ।

ਆਰਡਰ: ਬਰੀ।

Crl. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 589-3/22 ਸਤੰਬਰ, 1980।

State of Punjab v. Ashok Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ 390 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(9) ਕੇ, ਸ਼ਰਮਾ। DAG (Pb.), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਿਮੋ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

(1) ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੁਕਤਸਰ ਨੇ 30 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1.)(a)(i) ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(2) 14 ਮਈ 1980 ਨੂੰ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਡਾ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਗਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਸੈਂਪਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਦੁੱਧ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਕੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਸੀ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੁੱਧ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਚਰਬੀ 3.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ, 7.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਚਰਬੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁੱਧ, ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ 12.5 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ। ਦੁੱਧ ਦੇ ਠੋਸ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 11.0 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਚਰਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੁਕਤਸਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੂਲ 9-ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ, 13(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9-ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਸੈਂਪਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਮੂਨਾ 14 ਮਈ, 1980 ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 6 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 22 ਸਤੰਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਦੋਸ਼ੀ, 30 ਸਤੰਬਰ, 1-980 ਨੂੰ. ਇਸ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9-ਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਕਾਪੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: 'ਤੇ। ਕੋਰਲ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੰਨਰਥ ਵਲੀਪਿਲ ਵਿੱਚ। ਕੇ-ਉਨਹੱਪਾ ਬਨਾਮ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ- (ਐਲ), ਅਤੇ ਬੋਮ ਬੇ ਹਾਈ: ਕੋਰਟ ਇਨ ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਨਾਮ ਤੁਕਾਰਮ ਬਾਬੂਰਾਓ ਮਾਨੋ (-2)। ਵਿੱਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ

(1) 1982 ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਜੇ. 778

(2) 1982 CrI.LJ 1462.

State of Punjab v. Ashok Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਤੁਰੰਤ" ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮਧੋ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (3) ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9-ਏ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਗੈਰ- ਨਿਯਮ 9-ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪ੍ਰਤੀ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ *ਰੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ* ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਫੂਡ ਲੈਬਰਟਰੀ, ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੇ।"

(3) *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਬੂ, (1988) XV Cr.LT 476* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, *ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ, ਵੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪੜਾਅ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਿਹਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"-----ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਗਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ (ਸਿਹਤ) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਘਾਤਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

(4) 1984 (II) FAC 146.

"ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ -----ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਲੋੜਾਂ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਭਾਵ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਦੂਜਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13(2) ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਜਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ”

ਬਾਬੂਲਾਲ ਹਰਗੋਵਿੰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬਰਟਰੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

“.: ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਸੈਪਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। . ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

(5) **ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 1277**

ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਮੂਨਾ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(4) ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬੂਲਾਵੀ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ , ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ , ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

State of Punjab v. Ashok Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਬੁਲਾਵਿਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ, ਇਹ * 57 ਦੀ ਉਸ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਫੂਡ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸੈਂਪਲ ਲੈਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਡੇਬੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਬੁਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਡੇਬੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੈਂਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬੋਰਾਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਭੋਜਨ ਦੇ ਲੇਖ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸੈਂਪਲ ਸੈਂਟਰਲ ਫੂਡ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.2 ਪਰਵੀਓ ਕੁਮਾਰ, ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਕਲਰਕ ਡਾ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਰਿਸਪੋਂਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕ ਰਸੀਦ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ PH ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਦੀ Copy ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਜੀ. ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 'ਲੈਜ਼ਮੈਂਟ ਬਕਾਇਆ' ਰਸੀਦ (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਦੇ.'ਡੀ. ਰਸੀਦ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸੀ।

ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਵਰ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਕਲ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਜੀ ਹੈ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। AD ਰਸੀਦ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, AD ਰਸੀਦ ਵਾਪਸ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪਤੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦਾ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ PG ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਜੇਐਮ ਫਰੀਦਕੋਟ/ਜੇਐਮਐਲਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ CJM ਫਰੀਦਕੋਟ/JMLC ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕਤਸਰ।

ਵਿੱਚ ਐਸਡੀਜੇਐਮ, ਮੁਕਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦੋ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹਨ। ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਜੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਹੈ ਜੋ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ "CJM ਫਰੀਦਕੋਟ/JMLQ, ਮੁਕਤਸਰ" ਸ਼ਬਦ ਸਨ। ਸ਼ਬਦ "CJM/" ਸਕੋਰ ਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੂੰ ਸਕੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੂਸਰਾ ਨਮੂਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਫੂਡ ਲੈਬਰਟਰੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਜੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਏਐਮਟੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(6) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਓ

State of Punjab v. Ashok Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ